

Streszczenie

Początki Polski związane są z pierwszymi władcami tego państwa, ich polityką, ich losami, życiem, a ponad wszystko z ich umiejętnościami wojennymi, które w początkach formowania i najwcześniejszych etapach funkcjonowania państwa miały wielkie znaczenie. Pierwsi Piastowie wielokrotnie prowadzili wojny z sąsiadami. Ich najważniejszym przeciwnikiem w omawianym okresie byli Niemcy i ich sojusznicy. Za całokształt polityki oraz rezultaty poszczególnych wojen odpowiadali ówczesni polscy władcy, będący jednocześnie naczelnymi wodzami, łączącymi w jednym ręku najwyższą władzę wojskową i cywilną.

Zasadniczym celem niniejszej pracy jest próba znalezienia odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób pierwsi Piastowie dowodzili. W tym też celu postanowiono przeprowadzić analizę przebiegu poszczególnych wojen polsko-niemieckich. Autor niniejszej rozprawy zajmuje się tylko wojnami polsko-niemieckimi i krąg swoich rozważań zacieśnia do najwcześniejszej fazy okresu wczesnofeudalnego, wyznaczonego panowaniem trzech pierwszych Piastów – Mieszka I, Bolesława I Chrobrego oraz Mieszka II Lamberta (ok. 960-1034). Czasy te znamionowały intensywne kontakty militarne między Polską a Niemcami. Wyznaczenie powyższych ram chronologicznych podyktowane zostało brakiem w rodzimej nauce studiów nad dowodzeniem w okresie wcześniejszego średniowiecza.

Całość rozprawy składa się z trzech dużych rozdziałów. W pierwszym z nich omówiono stosunki polsko-niemieckie za czasów Mieszka I. Szczególną uwagę zwrócono w tej partii rozważań na najazd niemieckich feudałów, dowodzonych przez margrabiego łżyckiego Hodona na zachodnie rubieże ówczesnego państwa polskiego i kwestię stoczony wówczas bitwy pod „*Cidini*” (972). Drugi rozdział dotyczy głównie wojen polsko-niemieckich prowadzonych przez Bolesława Chrobrego z Henrykiem II, ostatecznie sfinalizowanych podpisaniem układu pokojowego w Budziszynie (1018). W trzecim rozdziale poddano natomiast analizie dowodzenie Mieszka II w trakcie wojen z Konradem II (1028-1031).

Summary

The beginnings of Poland are associated with the first rulers of this country, their politics, their fate, life, and above all their war skills, which in the early stages of forming statehood and the earliest stages of its functioning were of great importance. The first Piasts repeatedly waged wars with their neighbors. Their most important opponent in the discussed period were Germany and their allies. The overall Polish policy and the results of individual wars were the responsibility of the then Polish rulers, who were also commander-in-chief, combining the highest military and civil authority in one hand.

The main task of this work was to find the answer, how the first Piasts commanded during wars with Germany. Therefore it was decided to analyze the course of individual Polish-German wars. The author of this dissertation strengthens the earliest phase of the early feudal period, marked by the reign of the first three Piasts – Mieszko I, Bolesław I the Brave and Mieszko II Lambert (ca. 960-1034). These times were marked by intense military contacts between Poland and Germany. The determination of the above chronological framework was mainly due to the lack of studies in command in the earlier Middle Ages in the native science.

The whole dissertation consists of three large chapters. The first of them discussed Polish-German relations under Mieszko I. Particular attention was paid in this part to the invasion of German feudal lords, led by margrave Lusatian Hodon, to the western borders of the then Polish state and the issue of the battle of „Cidini” (972). The second chapter concerns mainly Polish-German wars conducted by Bolesław the Brave with Henry II, finalized by signing the peace agreement in Bautzen (1018). In the third chapter, however, the command of Mieszko II was analyzed during the wars with Konrad II (1028-1031).